

# Værdighedspolitik

## Forord

Ringkøbing-Skjern Kommunes Værdighedspolitik beskriver kommunens overordnede pejlemærker og principper for en værdig ældrepleje. Den overordnede ramme for politikken udgøres af Byrådets vision, Naturens Rige (*fjernet: Liv og udvikling i nærheden*).

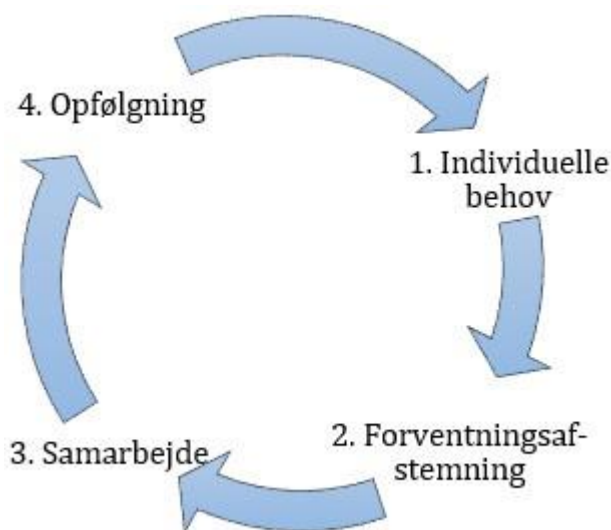
Værdighedspolitikken spiller endvidere tæt sammen med kommunens Ældrepolitik, Sundhedspolitik, Handicappolitik og kvalitetsstandarder.

Værdighedspolitikken gælder for alle borgere over folkepensionsalderen, som modtager personlig hjælp, omsorg og pleje i kommunens ældrepleje.

*Indsat: Det fremgår af Byrådets vision, Naturens Rige, at "Borgeren bestemmer selv, hvad et godt liv er. Derfor tager vi altid afsæt i, hvad den enkelte kan og ønsker".*

Forståelsen af, hvad der kendetegner en god og værdig ældrepleje varierer også fra menneske til menneske. Det er netop forskelligheden, som er styrende for arbejdet på ældreområdet. Målet er at levere indsatser, der afspejler den enkeltes behov, og at give den ældre borger muligheden for at leve sit liv på egne præmisser og med udgangspunkt i egne fysiske og psykiske ressourcer.

Derfor er forventningsafstemningen og dialog mellem borgeren, de pårørende og kommunens medarbejdere helt afgørende, som illustreret i modellen:



Figuren viser, hvordan der med udgangspunkt i borgerens individuelle behov laves en forventningsafstemning, som danner grundlag for samarbejdet mellem borgeren, de pårørende og medarbejderne.

Værdighedspolitikken er centreret omkring syv kerneområder, som beskrives nedenfor:

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

- Mad og ernæring
- En værdig død
- Pårørende
- Bekæmpelse af ensomhed

## **Livskvalitet**

For nogen er livskvalitet et spørgsmål om kunne deltage i aktiviteter og meningsfulde fællesskaber. For andre er det et spørgsmål om selvhjulpenhed og ejerskab over eget liv. Det kan også være følelsen af tryghed, som er afgørende for livskvaliteten.

Livskvalitet hænger endvidere sammen med de boformer, som tilbydes eller understøttes af kommunen, som kan bidrage til borgerens muligheder for at deltage i fællesskab, aktiviteter eller at opnå størst mulig selvhjulpenhed.

Nogle borgere har behov for mere omsorg og hjælp end andre. Det kan eksempelvis være den demensramte borger, der på grund af sygdom ikke længere har indsigt i egen livssituation, og for hvem sårbarheden og behovet for hjælp er stort. Det kan også være den borger, hvor fysiske og psykiske begrænsninger, skaber et øget behov for hjælp.

Det er kommunens prioritet at yde nærværende og kvalificeret hjælp, og altid med udgangspunkt i og respekt for den enkelte borgers hele livssituation.

## **Selvbestemmelse og frihed (Indsat)**

Ingen ønsker at miste sin selvbestemmelse - uanset alder og helbred, og afhængigheden af hjælp må aldrig være ensbetydende med tab af værdighed.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er selvbestemmelse og muligheden for at forblive herre i eget liv et kerneelement, og der tages afsæt i hvad den enkelte kan og ønsker. Via arbejdet med rehabilitering, som en central faglighed i et hvert møde med borgeren, arbejdes med udgangspunkt i borgerens egne ressourcer og egen indsats, så borgeren får mulighed for at mestre eget liv i længere tid. Anvendelse og udbredelse af hjælperedskaber og velfærdsteknologiske løsninger er med til at øge og styrke den enkelte borgers mulighed for at klare sig selv og bevare sin selvbestemmelse.

Kernen i kommunens arbejde med selvbestemmelse ligger i målet om at finde løsninger i samarbejde med borgeren.

## **Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen**

I Ringkøbing-Skjern Kommune vil hjælp, pleje og omsorg altid tage udgangspunkt i den enkelte ældres hele livssituation. Målet er at levere indsatser, der afspejler den enkelte ældres behov. Målet er også at skabe mulighed for, at den enkelte kan forblive selvhjulpen længst muligt.

At kunne give den rette hjælp på det rette tidspunkt stiller store krav til medarbejdernes faglige kompetencer. Kompetencekravet forstærkes yderligere af forskellige forhold hos borgerne, som for eksempel demens, psykiske sygdomme, funktionsnedsættelser m.v. I de fleste tilfælde skyldes kompleksiteten et sammenfald af flere forskellige sygdomsforhold. Samtidig bliver borgerne hurtigere udskrevet fra sygehuset. Det stiller store krav til den efterfølgende pleje, og det tværfaglige arbejde omkring den hjemvendte borger.

Derfor er kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i den daglige pleje af højeste prioritet.

## **Mad og ernæring**

Mad og måltidet er en vigtig del af tilværelsen for langt de fleste mennesker og spiller en helt central rolle i forhold til sundhed og livskvalitet. Mad- og måltidspolitikken i Sundhed og Omsorg udgør den overordnede ramme for tilgangen til maden og måltidet i ældreplejen.

Borgerens individuelle behov og ønsker er helt centrale i forhold til at få de rette måltider, kost og ernæring. Derfor har borgerne i høj grad mulighed for selv at vælge til og fra, hvilket for eksempel kan være i form af valg mellem forskellige retter eller valg af tillægsmåltider på ældrecentre og i hjemmeplejen.

Maden og måltidet vægtes højt både i dagligdagen og ved særlige lejligheder, uanset om den foregår i eget hjem, på et ældrecenter, et aktivitetscenter eller ved en fællesspisning. De rette rammer skal være tilstede – duften af mad, et fint dækket bord og en appetitlig servering. Desuden er det væsentligt, at der er rum og tid til at kunne nyde måltidet. Ønsket er nemlig, at skabe madsituationer, hvor meningsfulde relationer og fællesskaber dannes, og hvor næringsrig, varieret og velsmagende mad danner grundstenen i en sund alderdom. Opgaven er særlig vigtig i relation til de borgere, der ikke selv magter måltidet, og som derfor har behov for ekstra hjælp – også til at få opfyldt konkrete ønsker.

## **En værdig død**

En værdig afslutning på livet omhandler i særlig grad nærvær, tryghed, omsorg og lindring. Fagligt kvalificeret personale er essentielt i plejen og behandlingen af døende borgere.

Den sidste tid skal tage udgangspunkt i borgerens egne ønsker. Flere og flere borgere ønsker at tilbringe den sidste tid i eget hjem. Det stiller krav til den palliative indsats. Den palliative indsats er altid individuel og tilpasset den enkelte borgers forløb i tæt kontakt med de pårørende og deres ønsker, som skal have mulighed for at tage afsked i trygge og rolige omgivelser. Det er vigtigt med tid og rum til samtale.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er den palliative indsats funderet på et stærkt tværfagligt samarbejde mellem forskellige aktører, herunder Regionen, de praktiserende læger, hospice (*indsat*) og plejepersonalet i kommunen.

## **Pårørende**

Der er udarbejdet værdier for samarbejdet med pårørende til ældre borgere i Sundhed og Omsorg samt en pårørendepolitik i Handicap og Psykiatri, som overordnet danner rammen for samarbejdet med de pårørende (**dette afsnit ændres efter færdigbehandlingen af de øvrige politikker, da samarbejdet med pårørende fremadrettet vil indgå i de enkelte politikker**).

Det er borgeren, som er omdrejningspunktet for samarbejdet med de pårørende. Samarbejdet skal derfor ske med udgangspunkt i borgerens behov, ønsker og samtykke.

En værdig ældrepleje sikres i samarbejdet mellem borgeren, pårørende og medarbejderne for at opnå de bedste betingelser for borgeren uanset alder og helbred. Samarbejdet skal styrkes via løbende dialog og forventningsafstemning for at afklare behov for støtte og borgerens mulighed for at bidrage.

## **Bekæmpelse af ensomhed**

Ensomhed har mange forskellige former og kan ramme alle. Indsatserne til bekæmpelse af ensomhed må derfor også være varierede, og tage udgangspunkt i den enkeltes situation, behov og ønsker.

Kommunen har fokus på, at de ældre har mulighed for at deltage aktivt i samfundet og indgå i meningsfulde relationer og aktiviteter, og være med til at nedbringe andelen af ældre borgere, som ikke føler sig som en del af fællesskabet, og hermed at styrke borgernes trivsel og mentale sundhed.

Årsager til ensomhed blandt ældre kan for eksempel være, at man savner nogen at følges med, at man ikke kan finde de rette aktiviteter og tilbud, at det er svært at komme ind i eksisterende fællesskaber eller det er svært at komme hen til aktiviteterne. Kommunen arbejder via konkrete indsatser for at åbne muligheder og fjerne barrierer.